

bedreigend zijn voor de vogelstand.

Literatuur:

Gallacher, Hugh.P. Is jagen moord? Natura, oktober 1975 72e jaargang nr.9

Dick Hoek

- - - - -

DE EKSTER

Een bedreiging voor de Noordwijkse vogelstand?

Van verschillende zijden ben ik de laatste tijd benaderd met de vraag of de gestage uitbreiding van het aantal Eksters in Noordwijk en omgeving nog wel ver- antwoord is en of er niet eens ingegrepen zou moeten worden. Vaak gaan deze vragen vergezeld van eigen waarnemingen van de "roof- of moordzucht" van deze dieren tegenover andere vogels, met name in het voorjaar.

Gezien deze vragen ben ik eens op verder onderzoek uitgegaan, zowel in de bestaande literatuur als in het vrije veld. Daarnaast heb ik nog verschillende andere vogelaars over hun ervaringen met Eksters gesproken.

Wat in de eerste plaats opviel was, dat de roofzucht van Eksters ook in vroegere tijden werd onderkend, maar gezien het betrekkelijk geringe aantal vormde de Ekster nog geen directe bedreiging voor andere vogels.

Waarom de Ekster voorheen beduidend minder talrijk was dan thans, was in de eerste plaats te danken aan het feit, dat zij door jagers bijzonder kort werd gehouden. Verder was haar ideale leefomgeving (biotoop) lang nog niet zo omvangrijk als nu. De Ekster houdt zich bij voorkeur op in "half-cultuurgebieden" met hun verspreid staande bossages en houtwallen. Door ontginningswerkzaamheden, vooral aan het einde van de vorige eeuw en in deze eeuw, namen de terreinen, die voor de Ekster een goede woonplaats bieden, sterk in omvang toe. Tenslotte heeft de Ekster het vermogen zich goed te kunnen aanpassen aan milieuomstandigheden, die met name door de mensen in het leven zijn geroepen, vooral waar het om het aanbod van voedsel gaat. Haar menu is zeer veelzijdig en omvat ondermeer insecten, kleine zoogdieren, graan, zaden, fruit, peulvruchten en bessen. Maar zoals vanouds staat de Ekster gedurende de broedtijd bekend als een rover van eieren en jonge vogels. Dit laatste behoeft op zich nog geen probleem te zijn. Ook vele andere soorten dieren kennen een dergelijke eigenschap, die kan bijdragen tot een goed evenwicht onder de fauna.

Nu heeft vooral de laatste tijd de mens, direct of indirect, nogal drastisch in het gehele natuurgebeuren ingegrepen en het evenwicht, zoals dat sinds lang vervlogen tijden is opgebouwd, danig verstoord. Dit heeft voor zeer vele diersoorten nadelig en zelfs rampzalig gewerkt, maar voor een aantal andere dieren lag deze verstoring duidelijk in hun voordeel en konden zij: zich onevenredig sterk uitbreiden, soms ten koste van de eerstgenoemde categorie.

Ook de Ekster behoort duidelijk tot die dieren, die profiteren van de verschillende menselijke activiteiten en heeft zich daardoor de laatste tijd sterk kunnen uitbreiden. In plaats van hun regulerende functie van voorheen richten de Eksters nu vooral in het voorjaar door hun huidige aantal een ware slachting aan onder jonge vogels en eieren. Er zijn in Noordwijk plaatsen bekend, waar in de nabijheid van een of meer eksternesten geen enkel ander nest met jonge vogels enige overlevingskans bezit. Op deze wijze dreigen vooral de zangvogels steeds meer van hun nakomelingschap beroofd te worden. Sommige soorten als Fitis en Zwartkop kunnen zich misschien door hun wat algemener voorkomen nog goed handhaven, maar voor soorten als Gekraagde Roodstaart en Staartmees kan een verdergaande beroving op den duur wellicht rampzalig zijn, zeker wanneer men bedenkt, dat er bijvoorbeeld van deze twee laatstgenoemde soorten nog maar een paar broedgevallen in Noordwijk en omgeving bekend zijn.

Het zal u duidelijk zijn, dat ik op grond van de bovengenoemde overwegingen mijn bedenkingen heb tegen een nog verdere uitbreiding van de ekster in Noordwijk. Dit betekent echter niet, dat de Ekster op zich niet te waarderen zou zijn. Haar behendigheid, slimheid en voorkomen verdienen zeer zeker ons aller bewondering. Daarnaast zou ik ook graag zien, dat wij blijvend kunnen genieten van de andere soorten vogels en dat ook zij recht van bestaan hebben, een recht, dat wij door het "bevoordelen" van de Ekster dreigen te ontnemen. Tegen deze achtergrond pleit ik ervoor het aantal Eksters wat in de hand te houden, bijvoorbeeld door het tijdig wegnemen van hun eieren of misschien zelfs door een zeker afschot. Dergelijke maatregelen zullen slechts genomen mogen worden door diegenen, die dit verantwoord kunnen doen en die daartoe door bevoegde instanties in overleg met ondermeer onze vereniging zijn aangewezen.

C.M.J.Verweij

- - - - -